Studiu EY: politici și controverse fiscale – ce ar trebui să aibă în vedere companiile în acest an?

Reformele fiscale globale implementate de guvernele din întreaga lume devin tot mai interconectate și obligă companiile să ia măsuri în regim de urgență, se arată în studiul global anual EY – Tax and Policy Controversy Outlook EY.

Se întrevede la orizont un sistem fiscal internațional mai stabil, deoarece guvernele se coordonează mai mult ca în trecut? Cum va afecta Pilonul II BEPS stimulentele fiscale, chiar și pentru societățile care nu fac obiectul normelor sale? Cum va influența creșterea transparenței dezvoltarea unor noi politici fiscale? Sunt doar câteva dintre întrebările la care experții în taxe și fiscalitate caută răspunsurile cele mai potrivite.

Pe măsură ce guvernele iau în considerare impozitele digitale, modificarea anumitor norme fiscale în lumina Pilonului II BEPS și reforme fiscale mai ample pentru a-și promova obiectivele politice și a-și satisface nevoile de venituri vor apărea o serie de implicații pe termen lung ce vor afecta mediul fiscal internațional și economia mondială.

Impactul Pilonului II BEPS – creșterea transparenței și guvernanță fiscală

Pilonul II BEPS este menit să creeze un sistem coordonat de impozitare care să impună marilor entități multinaționale (MNE) să plătească un nivel minim de impozitare (o rată efectivă de impozitare (ETR, de 15%) pentru veniturile obținute în fiecare dintre jurisdicțiile în care își

desfășoară activitatea. În prezent, multe jurisdicții au încorporat în legislația națională normele din Pilonul II și altele lucrează pentru punerea lor în aplicare.

Acest val de schimbări fiscale la nivel mondial sporește și mai mult nevoia de siguranță fiscală. Ceea ce se întâmplă astăzi este o trecere de la combaterea exclusivă a litigiilor individuale, la o abordare mai proactivă, în care riscurile sunt identificate, evaluate și gestionate mai devreme în ciclul de viață al controversei, pentru a reduce apariția și diminuarea amplorii viitoarelor dezacorduri, relevă studiul EY.

Datele necesare pentru rapoarte pot fi utilizate de întreprinderi pentru a obține noi informații despre profilul lor operațional și pot fi utilizate proactiv în comunicările cu părțile interesate privind rolul și contribuția la economiile locale.

Administrațiile fiscale, la rândul lor, își sporesc propria transparență, cu privire la prioritățile lor, iar întreprinderile pot folosi aceste informații pentru a fi mai proactive în a anticipa potențialele controverse.

„Astfel, controalele simultane și/sau multilaterale desfășurate în mai multe jurisdicții asupra aceluiași grup de companii ar trebui să ia amploare, în condițiile în care autoritățile fiscale române nu folosesc acest instrument transpus de foarte mult timp în Codul de Procedură Fiscală, spre deosebire de celelalte administrații fiscale din Europa. În același timp, și metodele alternative de soluționare a litigiilor care implică cel puțin două jurisdicții, cum este arbitrajul fiscal, ar trebui să capete amploare. Din păcate, și la acest capitol autoritățile fiscale române lasă de dorit, de foarte multe ori contribuabilii fiind obligați să acționeze în instanță autoritățile fiscale pentru a-și respecta obligațiile de participare la soluționarea unei duble impuneri ca urmare a unei inspecții fiscale, fie în cadrul procedurii

de soluționare amiabilă, fie în cadrul arbitrajului fiscal”, explică Emanuel Băncilă, Partener, coordonator Litigii și Inspecții Fiscale, Băncilă, Diaconu și Asociații.

În perioada următoare, se așteaptă o revenire a acordurilor de prețuri în avans, în special pentru că societățile caută certitudini suplimentare în ceea ce privește noile norme din Pilonul II. Aceste programe implică faptul că și contribuabilul, și administrația fiscală lucrează în mod colaborativ pe parcursul anului pentru a revizui tranzacțiile care vor ajunge în cele din urmă în declarația fiscală.

La ce ar trebui să fie atente companiile în continuare?

Efectele depline ale Pilonului II vor continua să se producă în următorii ani, cu jurisdicții suplimentare care acționează în vederea implementării, cu zonele de siguranță tranzitorii programate să se elimine treptat și cu aplicarea pe scară largă a regulii privind profiturile subimpozitate (UTPR), care va începe în 2025.

Va fi important ca societățile să monitorizeze evoluțiile din Pilonul II în toate jurisdicțiile care sunt relevante pentru activitățile lor. Implementarea Pilonului II într-o țară va afecta rezultatele Pilonului II ale unei companii în alte țări, iar factorii de decizie și administrațiile fiscale vor trebui să urmărească evoluțiile din alte jurisdicții, plus regândirea beneficiilor fiscale, pentru că eficacitatea multora dintre acestea va fi erodată de posibila aplicare a normelor din Pilonul II ale altor jurisdicții. Pe de altă parte, guvernele pot pune mai mult accent pe utilizarea mai mare a impozitelor specifice pentru a-și atinge obiectivele de sustenabilitate. Impozitele pe veniturile excepționale din sectorul energetic, taxele pe ambalajele din plastic și ajustările la frontiera de carbon (CBAM) au luat amploare, astfel că vor apărea noi taxe.

Complexitatea tehnică a normelor din Pilonul II, combinată cu

modul în care normele din mai multe țări se pot aplica aceluiași venit, obligă companiile și administrațiile fiscale să anticipeze viitoarele controverse. Companiile analizează cu prudență modul în care punerea în aplicare a acordurilor prealabile de stabilire a prețurilor (APA) în prezent poate crea o bază care va contribui la reducerea problemelor legate de Pilonul II în viitor.

Repercusiunile Pilonului I

Pilonul I a avansat mai lent decât Pilonul II, iar anul 2024 se preconizează că va fi un an crucial privind noile reguli de alocare a profitului pentru companiile multinaționale. Pilonul I este bazat pe o formulă concepută pentru a crește ponderea drepturilor de impozitare a veniturilor globale din afaceri alocate jurisdicțiilor de piață (Suma A). Aceasta este cuplată cu eliminarea Digital Services Tax (DST) și a măsurilor similare. Suma B a Pilonului I prevede un sistem de randamente fixe pentru activitățile de bază de marketing și distribuție, menit să funcționeze în cadrul tradițional al prețurilor de transfer prin încorporarea în Recomandările OCDE privind prețurile de transfer. Spre deosebire de Suma A, Suma B nu face obiectul unor praguri de aplicare, iar normele sale se aplică tranzacțiilor acoperite ale oricărei întreprinderi multinaționale.

„Jurisdicțiile pot alege să aplice sau nu Suma B, iar rezultatele privind stabilirea prețurilor în cadrul sumei B nu vor fi obligatorii pentru o jurisdicție care nu o adoptă. Este important însă de menționat faptul că, în acest context, companiile, inclusiv cele din România, trebuie să monitorizeze dacă și cum jurisdicțiile relevante pentru afacerea lor aleg să implementeze Suma B, să evalueze dacă au tranzacții în sfera de aplicare care implică o jurisdicție ce implementează Suma B și o jurisdicție care nu o face”, explică Adrian Rus, Partener, Liderul departamentului Prețuri de transfer, EY România. Deși obiectivul acesteia este de a reduce disputele privind returnările de marketing și distribuție, opțiunea pe

care o conține suma B ar putea însemna, de fapt, o nouă sursă de controverse.

În întreaga lume, se așteaptă ca activitatea de audit să se intensifice în 2024. Disputele vor continua să fie din ce în ce mai granulare, solicitând o documentație mai voluminoasă, implicând echipe și tehnologii mai specializate în cadrul administrațiilor fiscale. Conformitatea fiscală va continua să solicite întreprinderilor să producă o documentație mai detaliată, care să fie livrată în termene mai scurte. Se vor forma legături mai puternice între guvernanța fiscală și tratamentul sancțiunilor – administrațiile fiscale putând oferi un tratament mai blând contribuabililor care demonstrează o guvernanță fiscală solidă.

Analiza este bazată pe observațiile profesioniștilor EY Tax din 75 de jurisdicții, adunate în cadrul sondajului anual EY Tax Policy and Controversy Outlook la începutul anului 2024.